

Varangerhalvøen

20.april - 1. maj 2009

Stellersænder i Kiberg Havn

Siden jeg i juni 2004 besøgte Varangerhalvøen i det arktiske Nordnorge, har jeg haft et stort ønske om at vende tilbage, men på en anden årstid. Jeg gik med et forfængeligt håb om at komme på fotoafstand af Kongeederfugl og Stellersand. Ganske vist så jeg i 2004 Kongeederfugl hun og fik da også gode billeder af den, men den farvestrålende han så vi aldrig. Og Stellersænderne var så langt ude på vandet, at de rent fotografisk tog sig ringe ud.

Velvidende, at Kongeederfuglen forlader overvintringsstederne ved Vardø, Vadsø og Hornøya sidst i marts/begyndelsen af april, så indgik jeg imidlertid et kompromis med mig selv og valgte sidste uge i april. Kommer man i marts, kan man på grund af sne og snestorme risikere, at ens bevægelsesradius stækkes. Og da er 11 dage lang tid. Kommer man sidst i april, kan man til gengæld risikere, at fuglene er trukket bort til yngleområderne. I tilgift er muligheden imidlertid for frit at kunne bevæge sig rundt på halvøen større. Ja, måske helt problemfrit, som det skulle vise sig at blive i vores tilfælde.

Efter at have fundet rejsemuligheder, indkvartering og leje af bil gav jeg mig til at "sælge" ideen til andre fotografer. Jeg havde satset på fire deltagere, og det gik hurtigt med at få et tilsagn fra Ole Krogh og Flemming Ahlmann. Men den fjerde fandt jeg aldrig. Det fordyrede selvfølgelig turen for den enkelte, men til gengæld havde vi så god plads både i bilen og i lejligheden. Desuden stod vores gemyt godt til hinanden, så dagene gik med højt humør, god mad og fine fugleoplevelser, selv om Kongeederfuglene var over alle bølger, og der heller ikke denne gang kom billeder i kassen af denne smukke andefugl.

Til gengæld var Stellersænderne samarbejdsvillige, især ved ebbe, når de kom til elvudløbet ved Vadsø for at bade i det ferske vand. Der var ofte op til 7-8 Havørne hver dag, og Kongeørn, Jagtfalk, Dværgfalk, Fjeldvåge og Spurvehøg noterede vi tillige. Hornøya var selvfølgelig også med på programmet, selv om sæsonen for regelmæssige besøg endnu ikke var sat i system, så vi måtte hive os selv i land ved hjælp af en kraftig jernlænke og

mærke kulden og kaskader af vand fra det kolde hav i åben gummibåd. I stærk kontrast til dette kunne vi solbade i

Hamningberg og finde blomstrende uldpil.

Pratiske plysninger

Med SAS t/r Aalborg over København og Oslo til Kirkenes

Leje af bil i Kirkenes 11 dage ved Rent-A-Wreck

runapet@online.no

Leje af lejlighed på Fossesvigen 25 i Vadsø
Arntzen Artic Adventures

v/ Øyvind Zahl Arntzen

<http://www.artic-adventures.com>

tours@artic-adventures.com

Kørte i alt ca. 1700 km

Købte benzin for ca. 1300,00 Nkr.

Selvholdning inklusiv KONGEKRABBE to middage

Udgift i alt pr. person i Dkr. ca. 10.000,-

Lokaliteter vi besøgte:

Vadsø Havn

Vardø Havn

Hornøya

Kysten mellem Varangerbotn - Vadsø og

Vardø

Kiberg Havn

Ekkerøya

Skalelv

Hamningberg

Nesseby

Jakobselv Havn og dele af Jakobselvdal

Tana Bro og vejsten 32, 8 km

Båtsfjord

Vores 20 år gammel Mazda pakkes

Ridekoloni på Ekkerøya

Dagbog

Mandag den 19. april

Ankom til Kirkenes den 19. april kl. 20:30. Men allerede i Oslo, hvor vi igen skulle checke vores bagage ind for videre rejse mod Kirkenes, blev Flemming klar over, at hans uundværlige stativ ikke var at finde på transportbåndet. Han var i øvrigt ikke den eneste, der savnede rejsegods den dag. Efter en del papirarbejde og personalets søgen pr. cykel måtte vi rejse videre med håbet om, at stativet ville dukke op om et par dage.

I lufthavnen i Kirkenes kontaktede vi biludlejningsfirmaet, og ca. 20 minutter senere stod der en 20 år gammel Mazda uden for ankomsthallen. Vi var noget betænkelige ved bilens alder, men med nye dæk og som nysynet skulle der efter udlejerens udsagn ikke være grund til bekymring. Han var dog villig til at gå ned i pris, hvis vi samtidig ville acceptere en selvrisiko på 5000,- Nkr. , hvilket vi straks afslog. Vi endte således med en pris på 3350,- Nkr. og ingen selvrisiko.

Her sidst i april var det endnu vinter på Varanger. Bilen blev pakket, og så listede vi af sted på E6 mod Tana. Vi havde haft

nogen betænkelighed ved at skulle køre de ca. 170 km til Vadsø om natten i vintervejr. Men vores betænkeligheder var ubegrundede. Trods frost og tilløb til snestorm i de højst beliggende fjeldområder gik turen uden uheld og uden kollision med Rensdyr, som var vi blevet advaret om, kunne være ret talrige på vejene.

Kl. godt 24 rullede vi ind i Vadsø og fik kontakt til Øyvind, der med sin grønne, højbenede, norske militærvogn førte os til Fossesvigen, hvor vi med stor tilfredshed indlogerede os i kælderlejligheden. Desværre havde vi ikke haft mulighed for at proviantere, men her udviste Øyvind allerede sin hjælpsomhed. Kort efter kom han med brød, smør, pølse m.m.

Tirsdag den 21. april

Snestorm, da vi stod op ved 8-tiden. Flemming og undertegnede kørte til centrum og handlede. Erkendte, at madvarer er dyre i Norge. Spiste og drak kaffe. Snakkede løst og fast om fotografer og fuglefolk. Ved 14-tiden var snevejret stoppet. Fotografer og de varme klæder blev fundet frem. Og så gik turen til Vadsø Havn.

Efter lidt søgen fandt vi en mindre flok Stellersænder, som vi forsøgte at liste os ind på ved krumbøjet og delvis skjult af fortøjede fiskekuttere at bevæge os ud ad kajen mod åbent vand. Men kulden bed og svøbte sig om kroppen, så vi blev her ikke ret længe. Flemming

havde lånt et lille stativ af Øyvind, men det duede ikke. Ret frustrerende var det for ham.

Flemming og Ole fotograferer Stellersænder

Foretrak i stedet læsiden af en bygning, hvorfra vi også havde udsigt til ænderne, men desværre kom de aldrig rigtig ind på fotoafstand. Nogle Rider fløj om os. Enkelte med redemateriale. Også Ederfugl og Havlit kunne vi notere.

Jeg trodsede kulden og blæsten og gik atter ud på kajen. Her lykkedes det for mig at få billeder af Stellersænder i flugt, idet en del af flokken pludselig gik på vingerne for ret kort efter at lande ret ud for mig. Også Ole vovede sig ud på kajen igen. Men optimalt var det ikke. Vi besluttede os derfor at køre over broen og ud på Vadsøya, hvor vi fandt en Havlit og en Ravn, der blev mobbet af Krager.

I håb om Havørn tog vi en tur op langs kysten. Her fik Flemming øje på en Jagtfalk. Ole fik et enkelt skud. Jeg nåede ikke noget. Stoppedede op ved en farvestrålende fjeldvæg, hvor et par Ravne havde rede, og fortsatte derpå til Ekkerøya, ikke for at vandre ud til ridekolonien, men blot for at orientere os. Kort før den lille havn er der på nordsiden ud mod fjorden en klint, hvor Riderne tilsyneladende har fundet en

ny ynglelokalitet. Jeg mindes ikke, at der var ynglende Rider på dette sted i 2004. Jeg stod af bilen, idet jeg forsøgte at fotografere fuglene i flugt med vinden som medhjælper. Ole og Flemming kørte videre, men kom tilbage med en overraskelse, som de ville indvie mig i. Det viste sig at være en stor flok Sortgrå Ryler Ca. 150 stk., som fouragerede i de store tangmasser, der lå blottet på grund af ebbe. Mange billeder blev skudt. Hjem til pizza og billedkik.

Dagens obs.:

Topskarv
Gråand
Stellersand
Havlit
Jagtfalk 2K
Strandskade
Sortgrå Ryle
Hættemåge
Svartbag
Sølvmåge
Ride
Ravn
Gråkrage
Gråspurv

Sortgrå Ryle - en lille del af flok på ca. 150

Onsdag den 22. april

Lidt overskyet i morgentimerne, men ellers sol det meste af dagen 4- 5 graders varme. En rigtig forårsdag for Varanger.

Stod op kl. 7:00 og var klar til afgang før forretningerne åbnede (skulle købe lidt mere proviant). Kørte derfor igen til havnen i Vadsø. Fandt en anden kaj hvorfra vi kunne tælle ca. 40 Havlitter og en mindre flok Stellersænder. Igen var fuglene for langt væk, så vi var ikke tilfredse.

Vadsø Havn

Talte i øvrigt med en norsk ornitolog, Roar Solheim, om mulighederne for at se Kongeederfugl. Han var blandt andet på Varangerhalvøen med samme formål, men havde endnu ikke set noget til fuglen, hverken her eller andre steder på halvøen. Men måske var der en mulighed i Båtsfjord, hvor han selv senere på dagen ville søge hen.

I løbet af samtalen afslørede det, at han, ansat ved Agder Naturmuseum og Botanisk Have, sammen med Karl-Otto Jacobsen, Norsk Institut for Naturforskning, og Ingar Jostein Øien, Norsk Ornitologisk Forening, fra 2005 havde indledt et formaliseret samarbejdsprojekt med satellit-

mærkning af Sneugler i Finmarken. Projektet kan man læse om på dette link: <http://www.birdlife.no>

I mellemtiden var der kommet liv i forretningerne, så vi handlede og kørte derefter mod øst langs kysten i retning mod Vardø. Stoppede op et kort øjeblik ved Ravn. Begge fugle var ved reden.

Ole og Flemming fotograferer Ravn

Besøgte igen Ekkerøya. Der var igen lavvandet. Store tangskove lå blottet og bød på et fint spisekammer for de Sortgrå Ryler, som stadig var samlet her i pæne flokke.

I håb om, at Kiberg Havn måske kunne byde på en eller flere Kongeederfugle, kørte vi i flot vejr med sol og drivende skyer nogle kilometer længere øst på. Det var her vi i 2004 så hunner af Kongeederfugl og Gråmåge i Havnen. Men denne dag glimrede begge fuglearter ved deres fravær. Til gengæld var her en lille flok Snespurve (15-20 fugle). Alle forsvandt over klippekysten, da vi kom. Men da det viste sig, at de blev fodret med solsikkefrø, var vi klar over, at de ville vende tilbage. Derfor blev Flemming på

stedet, da vi andre to gik ud på molen.

Kiberg Havn

Helt ude ved havneindløbet bag molen gemte der sig en stor flok Stellersænder, som vi akkurat nåede at få billeder af, inden de svømmede længere ud og vendte rumpen mod os.

Stellersænder Kiberg Havn

To hunner kom senere svømmende forbi på et spejlblankt, blått hav.

Her ude satte vi os i sol og i læ bag molen spiste vi vores medbragte klemmer.

Gik tilbage til bilen og fortsatte frem til en række huse langs havnen, hvorfra vi kunne liste os tæt på en større flok Stellersænder, hvoraf en del var gået på land og var travlt optaget af at pleje fjerdragten. Flemmings stativ var endnu ikke kommet frem, så han lånte mit, men for en filmfotograf er det ikke optimalt.

Stellersænder Kiberg Havn

Vardø var næste mål. Her kørte vi ud til kysten, hvorfra vi havde fin udsigt til fugleøen Hornøya. Et par Havørne fløj langs fjeldvæggen og spredte panik på fjeldet med det resultat, at fuglene lettede og Riderne dannede en levende hvid sky ud over havet. Det gav længsler efter at gense øen. Vi undersøgte derfor afgangstiderne for sejlture dertil.

Turen gik derefter hjemad. En Fjeldvåge dukkede op over skråningerne på vores højre side, men for langt væk til fotografering. Besøgte igen Ekkerøya og gik denne gang ud til fuglefjeldet og fotograferede Ravn.

Ravn på fuglefjeld Ekkerøya

Her var tale om to par, hvor det ene par havde rede kort før ridekolonien. En mindre del af kolonien ret tæt på

ravnere den havde ikke store chancer for at etablere sig med æg og unger, da Ravnene konstant afpatruljerede fjeldet.

Hjemme ved 18-tiden, hvor vi med stor glæde kunne konstatere, at Flemmings stativ var kommet. Øyvind havde hentet det på Vadsø Lufthavn. Endnu et positivt træk af ham. I den forbindelse skal det også fremhæves, at han allerede på anden dagen havde skaffet mulighed for nettilslutning. Et ønske, som vi gav udtryk for allerede dagen efter vores ankomst. Han havde i løbet af dagen trukket netkabel gennem loftet fra lejligheden ovenpå. Så nu var vi i forbindelse med den øvrige verden og den hjemlige andedam med nye fugle og mudderkastning i debatforaene på "Netfugl".

Jeg lavede aftensmad, påskeskinke, og bagte senere rugbrød i en springform. Aldrig prøvet før. De andre vaskede op. Fin arbejdsfordeling, som holdt hele turen. Lagde billeder ind på Pc'en. Flemming viste dagens billedhøst i video. Det er rigtig godt med levende billeder.

Nye fugle:

Stær 5

Grønirisk 8

Fjeldvåge 1

Snespurv 15-20

Husskade 3

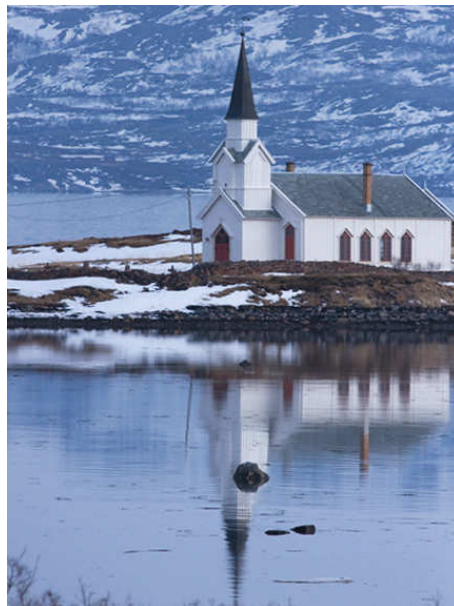
Desuden flokke af Tamrener

Tamrener er et udbredt husdyr på Varanger

Torsdag den 23. april

Vejrudsigten lød på sne senere på dagen. Ikke i store mængder. Det så nu lidt sort ud i vejret, da vi efter morgenmaden pakkede og kørte vestpå. Målet var foreløbigt Varangerbotn, hvor nogle franskmænd i går havde set Kongeederfugl hun. Ved Nesseby Havn sneede det lidt, og vinden var kold. Så en lille flok Stellersænder. Stoppedede op ved isranden og spottede igen forgæves efter Kongeederfugle. Men her var Toppet Skallesluger.

Nesseby Kirke

Besluttede os for at køre til Tana Bro og videre langs Tana Elv for senere at stoppe op ved jagtfalken. Fandt ret let

frem til lokaliteten, og straks vi trådte ud af bilen, havde Flemming fundet fuglene. To styk fløj langs fjeldvæggen. Vi forsøgte at få billeder, men fuglene var lidt for langt borte.

En ung Jagtfalk

Flemming ventede tålmodigt med videokameraet og sig selv godt plantet i en sne drive.

Her skimtes en ungfugl

I Jagtfalkens rige

Da vi nu var kommet så langt, kunne vi lige så godt køre til Båtsfjord. Det blev en meget smuk køretur i et snehvidt landskab, hvorigennem den sorte landevej snoede sig i et grafisk, ofte storladent mønster.

Vej til Båtsfjord

Mange billeder kom i kassen. I 358 meters højde sneede det kraftigt, og den ellers så bare landevej blev delvist dækket.

Men det blev aldrig faretruende. Nedad gik det mod byen og varmere

himmelstrøg med sol over den maleriske havneby.

Men ikke mange fugle: Rider, Gråænder og Strandkader var, hvad vi noterede. På hjemvejen missede vi falkene. Var ikke opmærksom nok på stedet og kørte for langt. Orkede ikke at vende om.

Kort før Højholmen spottede Flemming en Lapmejse, og Ole hørte dens stemme. Jeg fik den ikke. På vej tilbage blev der taget mange landskabsbilleder.

Ved Tanaelven

På Varanger kro drak vi kaffe. Jeg havde længe haft lyst til norske vafler med syltetøj. Men fik åbenbart serveret husets gamle udstillingsmodel. Ikke sprøde og nybagte, som de skal være.

På strækningen hjem til Vadsø spillede solen rigtig med. Smukke landskaber i blødt eftermiddagslys. Lige noget for naturfotograferne.

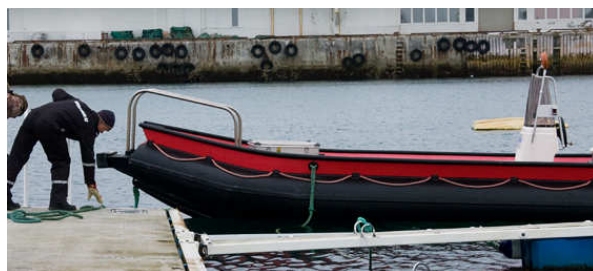
En Havørn blev det også til. Desuden en

Gravand og en Ræv spadserende ude på isen. Gravand er ikke hverdagskost på disse kanter.

Nye fugle i dag:
Lapmejse
Stor Skallesluger
Toppet Skallesluger
Gravand

Fredag den 24. april

Dagen begyndte med en temperatur på minus 1 grad og let vind fra sydvest. Vi havde aftalt at mødes med "kaptajnen" på båden ved Vardø Havn kl. 8:30 og skulle hentet igen kl. 11:30. Noget anderledes end de tider, der fremgår af deres brochure, men det viste sig da også på ikke mindre en to måder, at vi var for tidligt ude i relation til turistsæsonens start. For det første blev vi henvist til en åben gummibåd.

Og for det andet måtte vi ved ankomsten til øen kravle i land ved at hale os selv op over fedtede klipper ved hjælp af en kraftig jernkæde.

Da vi kom i båden, blev vi bedt om at iføre os specielle redningsdragter, som vi fremdrog af en metalkiste på dækket. Det gav plads til fotogrejet, som derved kunne ligge beskyttet på sejlturen, der på krappe bølger gav vandsprøjt ind over os. Ikke så slemt på udturen som på hjemturen, hvor vinden var frisket op.

Fotogrejet lå godt beskyttet i metalkassen.
 Udsejling af Vardø Havn

Med nogen besvær kom vi i land uden at hverken grej eller vi selv droppede i søen. Det var koldt og mine fingre frøs. I læ bag det lille lokum, som er rejst på øens nordvestside, stod jeg i læ og fik banket varme i kroppen.

Her ca. kravlede vi i land. Døren i lokummet står åben. Vi blev bedt om at lukke den.

Vi fordelte os i terrænet og lagde hver især en strategi for optimal fotografering. Lyset var gråt, fladt og kedeligt, men det måtte vi tage med. Det skete heldigvis nogle gange, at sollyset kunne skimtes mellem lidt lettere skyer.

Hornøya og Reinøya naturreservat er det østligste af de 14 fredede søfuglekolonier langs Finmarkskysten. De blev fredet i 1983 i forbindelse med naturbeskyttelse af fuglefjeldene i Finmarken. Et besøg i kolonien i yngletiden er altid forbundet med en fornemmelse af liv og overflod. På de flade arealer indover øerne yngler

Sølvmåge, Stormmåge og Svartbag. Sølvmågerne topper med 40-50000 par, og er således en af Europas største mågekolonier.

På vestsiden af øerne finder man det stejle fjeld, som byder på gode redepladser for fuglefjeldets forskellige arter.

Alk yngler med ca. 500 par

Lomvie med ca. 3500 par

Lunde med 5-10000 par

Ride med ca. 25000 par

Skarv repræsenteret ved:

Topskarv med ca. 200 par

Storskarv med 50-100 par

Desuden yngler: Tejst og Ederfugl
Fra det sted, hvor man stiger i land, udgår en vandre-/kravlesti, der fører syd om højdetræet og videre til Vardø Fyr. Her og nu var det ikke muligt at gå helt frem til fyret, da stien lå skjult i sne. Jeg stoppede derfor op, hvor jeg fornemmede, at det burde jeg. Satte mig og søgte efter Gråsæler på den lille ø "Lille Avløsninga". Jeg fandt ingen, men til gengæld gik der 6 Gråmåger og rodede i brunalgerne. Enkelte fløj forbi mig.

Gråmåge

Også Flemming havde vovet sig om på østsiden og kunne i øvrigt anbefale at placere sig neden for den store grotte, som ligger lige før stien runder det sydligste punkt på øen. Her var Topskarvene i gang med redebygning, og Lunderne fløj, så de var til at fotografere. Imens havde Ole vovet sig nordpå mod ridekolonien. Men i det hele taget var det underordnet, hvor man stod, da luften hele tiden var mættet med indad- og udadflyvende fugle.

Lomvie og Polarlomvie Hornøya

Det var en skærende kontrast til fastlandet, hvor der var meget langt mellem fuglene.

Heldigvis havde vi aftalt, at båden skulle komme kl. 11:30. Det var ganske simpelt for koldt til et længerevarende ophold. Det var vanskeligt at komme i land, men endnu vanskeligere- ja,

farligere at komme om bord. Vandstanden var dalet, så nu var endnu længere afstand mellem båd og klippeafsatsen. Men ned kom vi, og nu mærkede vi for alvor skumsprøjt for boven.

På et tidspunkt så det ud til sne, men den udeblev heldigvis, til vi var hjemme og bænket om kaffen og kagen. Eftermiddagen gik med at se på billeder. Ole havde fyldt kort med en samlet hukommelse på 32 GB, Flemming havde taget 75000 billeder og jeg selv kunne nøjes med 503.

Nye fugle

Polarlomvie

Lomvie

Alk

Skærpiber

Lunde

Gråmåge 6

Lørdag den 25. april

Plusgrader fra morgenstunden og sol. En forrygende dag med Kongeørn, 6-7 Havørne, Dværgfalk, Stor Regnspove, Laplandsværling og dykkende Stellersænder i mængder.

Ole havde besluttet sig for en hjemmedag. Så Flemming og jeg kørte til Ekkerøya med henblik på at besøge ridekolonien. Ekkerøya rummer næsten lige så mange ynglende Rider som Hornøya. Det officielle tal ligger på 20000.

Rider skræmmes af Ravn. Ekkerøya

Men her findes andre fuglefjelds-fugle som Alk og Lomvie, dog i meget små tal. Vi så ingen. Langs kysten i nord yngler Strandskade, Ederfugl, Havterne, Stor Præstekrave og Stenvender. Hverken Havterne, Stor Præstekrave eller Stenvender var ankommet.

Der er nu afmærket sti til fuglefjeldet, og flere oplysningstavler, der fortæller om fuglene, planterne og øens historie, er anbragt langs stien. Her kom vi igen tæt på Ravnene, som patruljerede fjeldet og sendte kaskader af Rider ud over havet. Da vi senere forlod byen opdagede Flemming en Laplandsværling, som et kort øjeblik befandt sig i en have, hvor den fouragerede under nogle buske. Vi fik ikke mulighed for at fotografere den.

Kørte derefter videre mod Kiberg, men blev opholdt af en Havørn, som sad på højre side af vejen. Fuglen lettede og satte sig imidlertid kort efter midt i snelandskabet. På fjeldkammen længere ude i horisonten sad en anden ørn, som vi ved første indskydelse antog for endnu en Havørn, men ved nærmere eftersyn viste det sig at være en Kongeørn. Da fuglen gik på vingerne, kunne vi se, at der var tale om en ung fugl. I lang tid nød vi synet af de store,

kredsende fugle med den nordiske blå himmel som baggrund.

Havørn og Kongeørn

Før mødet med Kongeørnen havde vi i øvrigt set en Dværgfalk hun med bytte. Meget opstemte kørte vi ind i Kiberg, men havnen var tom. Brugte nogle minutter på Snespurvene ved foderpladsen og fik nogle få brugbare billeder.

Vi var nu indstille på at køre videre øst på. Kort før Skallelv fik Flemming øje på en stor flok Stellersænder, som udviste en adfærd, vi ikke havde set før. Den oplevelse måtte vi have på nært hold. Derfor kørte vi helt ud til kysten og satte os med skudklare kameraer. En kompakt flok af Stellersænder af blandet køn opførte sig som en stor levende organisme.

Som på kommando dykkede den samlede flok, og vandet lukkede sig over dem, så ingen anede, at der nedeunder befandt sig en flok fugle, der i næste øjeblik kunne poppe op som farvestrålende, levende, andeformede korkpropper. Denne adfærd gentog sig i flere minutter, indtil en overflyvende Havørn fik flokken til at lette og

derved skabte mulighed for fine flugtbilleder.

En Havørn skræmmer fuglene op

Heldigvis vendte flokken tilbage, og seancen fra før gentog sig. Her hørte vi turens første Storspove, og som ved andre kyststrækninger, vi indtil nu havde været ved, var de Sortgrå Ryler også her den talrigeste vadefugl.

Nye fugle i dag:

Kongeørn

Storspove

Laplandsværpling

Dværgfalk

Musvit

Ellers 6-7 Havørne

Søndag den 26. april

Igen en flot solrig dag, der dog hen på eftermiddagen gik mere og mere over i det grå. Frisk vind i højderne.

Kørte først ud på øen Vadsøya og gik ind i naturreservatet. Solen bagte, og sveden kom frem. Vi havde ikke gået længe, førend vi fik øje på et par Gråsiskener, der var ved at bygge rede. Ikke så let at fotografere på grund af grenene.

Listede lidt videre ud mod mindetavlen for luftskibsepoken.

I slutningen af 1920'erne stod Vadsø i fokus for verdens opmærksomhed. Disse var luftfartens gennembrudsår. Lincoln Ellsworth, Umberto Nobile og Roald Amundson udtænkte i samarbejde ideen om at erobre Nordpolen med luftskib. Masten her på Vadsøya var det nordligste fortløjningspunkt for luftskib på fastlandet. Herfra gik turen til Svalbard og videre over Polarhavet til Alaska.

Senere gik vi ud til kysten for at finde et par Sangsvaner, som kort forinden havde givet lyd fra sig og var fløjet mod nord i skjul af strandvolden.

Næste mål var igen Ekkerøya. Men inden da, fik vi en dramatisk oplevelse, idet en Havørn jagtede en Fiskehejre ud af en flok på ikke mindre end tre, hvilket i sig selv er et særsyn på disse kanter.

På Ekkerøya gik vi hver for sig. Flemming op på fjeldet, Ole til ridekolonien og jeg selv til havnen, hvor jeg kom tæt på de Sortgrå Rylere. Efter nogen tid gik jeg langs kysten forbi kurtiserende Stormmåger på opstillede rafter. På de store afslebne

klippeflader tæt på brændingen stod Riderne i dag som de foregående dage som små hvide nipsenåle, der dog med et forvandlede til flyvende fugle, da en Svartbag fik dem på vingerne. Jeg kunne nu gå helt derud uden at forstyrre fuglene og derfra fotografere fuglefjeldet fra en ny vinkel.

Fuglefjeld på Ekkerøya i ny vinkel

Mødtes med Flemming og Ole ved 12-tiden. Flemming havde set Skærpiber, og Ole havde fotograferet Ravne.

Det var nu frokosttid. Så vi var indstillet på at finde en god plads med læ og sol, men det er ikke let, når vinden og solen kommer ind fra samme verdenshjørne.

Kørte til Skallelv, men her var ikke mange fugle, bortset fra Sortgrå Ryle, der på det tidspunkt måtte være den talrigeste vadefugl på Varangerhalvøen.

Skallelv, isen tøde bort i løbet af ugen.

Besluttede os for at køre hjem til kaffe og Alberts hjemmebagte cremeboller.

Nye fugle i dag:

Gråsiken

Sangsvane 2

Fiskehejre 3

Mandag den 27. april

En inaktiv dag. Kolde vinde fra nord, men med sol over Vadsø Havn, som vi besøgte ret tidligt på dagen. Fandt de samme arter, som vi plejede, men i en afstand, som det ikke var værd at ofre et billede på. Trillede derefter lidt mod vest, men i den retning fjerner landevejen sig fra kysten, og da er det omsonst at lede efter fugle, der kan fotografers. Vendte, og staks var der en ny turart - Spurvehøg.

Flemming foreslog da at køre ud til udsigtshuset øst for byen for at drikke kaffe, men her er kun åbent om søndagen fra 12 - 20. Fortsatte derfor lidt længere gennem Kiby, men så ikke andet end Sortgrå Ryle og Strandskade.

Vendte hjem til formiddagskaffen og computeren. Mulighederne for ture er udtømte. Ideer efterlyses. Hvad med Hamningberg? spørger vi hinanden. Måske i morgen eller onsdag.

Frokosten var kærkommen som tidsfordriv! Efter denne gik Flemming og jeg en tur op i fjeldet bag byen, idet vi fulgte skiløjerne. Vi håbede naturligvis, at en enkelt Rype ville vise sig, men kun Grønirisker kvidrede i buskadset.

Fin rypebiotop, men ingen ryper.

Derefter var aktiviteten på lavt blus. Selv tog jeg en tur på det lokale bibliotek. Nyt og smukt indrettet. Flittigt benyttet af unge mennesker af anden etnisk herkomst.

Nye fugle i dag:

Spurvehøg 1

Tirsdag den 28. april

Flemming var allerede oppe og i gang med morgenmåltidet, da jeg krøb ud af mit chambre séparé. Senere sluttede Ole sig til. Efter en time med morgenhygge pakkede vi og kørte til Jakobselv og videre ind i Jakobselvdalen, hvor vi fortsatte så langt op i fjeldet som muligt. Sneen lå stadig tykt på skovvejene, men nattefrossen gjorde det muligt at gå oven på den og nyde den for os danskere efterhånden sjældne knirkende lyd, når støvler og frossen

sne gnider mod hinanden. Vi var ret hurtigt klar over, at der var langt mellem fuglene. Ole udlovede da også en dusør, (ingen ved, hvad den skulle bestå af) hvis vi kunne finde 5 arter fugle her i dette tilsyneladende fugletomme snelandskab.

Flemming og Ole i dyb samtale med "isfiskeren"

Vi havde ikke gået ret langt, før en nordmand omkring de 40 år kom kørende bag os på sin efter sønnens mening gamle og umoderne snescooter. Han stoppede op og spurgte ,om vi havde dårligt syn, siden vi havde så store kikkerter. Han var på vej op i fjeldet til en sø, hvor han ville isfiske. For to år siden havde han på samme årstid fået bid, men snøren brast, og han mistede sit grej. Nu ville han forsøge igen. Vi talte lidt om fuglelivet, og han kunne fortælle, at han på 10 år kun havde set to Sneugler. Ørne havde han set sidste år, men om det var Konge- eller Havørn kunne han ikke se på grund af afstanden.

Vi fortsatte vores gåtur og satte os et mål for slutpunktet. Ole besluttede at vende om. 3-400 meter længere ude ad stien begyndte Flemming at høre fuglestemmer. Selv kunne jeg intet høre. Jeg fandt mobiltelefonen frem

for at afspille Gråsiskens stemme. Men blev brat afbrudt af en privat telefonsamtale.

Flemming havde i mellemtiden observeret Musvit, Gråsirken, måske Hvidsirken og Lapmejsse. Det var svært at afgøre, da vi kun så fuglene i glimt, men med Grønsirken, Bogfinke, Ravn og Gråkrage var de 5 arter hjemme.

På tilbagevejen mødte vi endnu en nordmand på snescooter. Også han stoppede op for at snakke. - Hvor er skiene? spurgte han. Efter nogen snak udtrykte han begejstring over, så godt vi talte dansk. Han havde en bekendt fra Lolland-Falster , som ikke var til at forstå, når han talte med ham i telefonen og ikke havde mulighed for at mundaflelse ham. Vi udspurgte ham om forskellige ting, og han kunne fortælle at solen viser sig første gang efter midnatsmørke den 20, januar, og at en snescooter koster fra 80,000 NKR til 150,000 NKR.

Senere kørte vi ned til søen og videre ud til havnen.

Jakobselv

Gik ud på molen, hvor vi faldt i snak med et svensk ægtepar fra Skåne. De var i øvrigt med Hurtigruten og skulle senere på langtur til Sydamerika.

Strålende vejr. Solrigt og vindstille
Fjorden lå spejlblank og klarvandet, så

det var let at følge den store
Kongekrabbe, der dovent bevægede sig
hen over fjordbunden.

De små Sortgrå Ryler vimsede rundt på
og mellem de store sten langs molen.

En Havlit kunne skimtes i det fjerne, og
Topskarver dykkede efter føde. Ja,
selv synet af Odderen blev en del af
dagens oplevelser.

På vej hjem til frokost tog vi i
Vinmonopolet og købte hvidvin til
Kongekrabben, som ville blive leveret
ved 16:30 tiden.

Efter frokost holdt Flemming siesta, og
Ole og jeg kørte til fjorden, hvor
Stellersænderne nu havde forsamlet
sig for at bade, hvor elven udmunder i
fjordvandet. Trods stor forsigtighed
kunne vi ikke liste os ind på dem. Men
brugte alligevel nogen tid med at vente

i håb om, at fuglene ville komme tilbage.
Men det skulle ikke så være.

Kørte mod øst. Stoppede op ved
Salttjern for at fotografere
landskaber. Endte på Ekkerøya og
fotografere Rider.

Et levende gravmonument

Hjem til Kongekrabbe, som vores vært
havde formidlet. Ole og Flemming
tilberedte. Rart med en friaften.
Fantastisk velsmagende måltid. Og så
var der i de to kilo mad til to måltider.

Ole forbereder et kulinarisk højdepunkt

Onsdag den 29. april

Vadsø - Hamningberg tur/retur i
strålende vejr. Sol fra en næsten
skyfri himmel. 8-9 Havørne. Foto af en
gammel og en 2 K.

Vejen til Hamningberg var farbar i sin fulde længde. Kun få steder var der sne på vejen. Men snevæggene markerede ofte vejsiderne. Et utroligt dramatisk landskab at køre igennem. Veksler mellem forrevne, næsten lodretstående sandstensklipper, nøgent fjeld, moser og smilende sandstrande.

30 ravne legede over en sneklædt bjergkam. 4 Gråmåger fløj skrigende over os. Store flokke af Tamrener gik ved stranden, men blev forstyrret af os. Sprang over vejen og var fotogene.

I Hamningberg kørte vi ud gennem byen til det østligste punkt, hvor vejen ender. Ikke en levende sjæl var at se i eller ved husene. Byen, som er et tidligere fiskersamfund, er forladt og nu overladt til sommergæster, der har opkøbt husene. En malerisk plet her på 70, 32 graders nordlig bredde.

Vi opholdt os herude en lille stund, hvor jeg bl.a. listede mig ind på en Sortgrå Ryle, der gemte sig mellem de store sten langt fra vejen. Det glædede mig, at kunne komme hjem med billedet af en fugl, hvor underteksten lyder "Fotograferet den 29. april i Hamningberg 70,32 graders nordlig bredde". Også Snespurv blev

foreviget her.

I læ bag husene med solen i ansigtet nød vi vores frokost. Tog et powernap på ryggen. Så Skærpiber, Toppet Skallesluger og Rider. Ingen Lommer. Kørte senere et smut ud forbi den gamle kirkegård fra 1906. Herfra fin udsigt over Persfjorden med talrige Rider.

På hjemturen tog vi en afstikker til Vardø for at drikke kaffe. Tog afsked med Øya, som de lokale kalder Hornøya.

Hornøya set fra Vardø By
På hjemturen var en gammel Havørn på fotoafstand.

Ingen nye fugle i dag, men følgende arter blev set:

Havørn

Snespurv

Skærpiber
Toppet Skallesluger
Sortgrå Ryle
Ravn ca. 30
Gråmåge
Stormmåge
Svartbag
Sølvmåge
Strandskade 12

Torsdag den 30. april

Lå lidt underdrejet i formiddags, hvad fugleobs angik. Købte lidt ind - vin og madvarer. Flemming og jeg kørte derefter over på Vadsøya og gik ud på sydøstsiden af den. Så intet! Ville ellers have været på museum, men ingen af

dem har åbent. Sæsonen er ikke begyndt. Hjem til en let frokost. Beslattede os for at sige farvel til Ekkerøya. På vej derud så vi den første landsvale. Gik hen til fuglefjeldet og fik det sidste syn af 20000 Rider og to Ravne. Kørte om på øens vestside, hvor der findes store eng- og mosestrækninger. Fire Svartbag stod på toppen af en klippetop beklædt med revling og skældte ud, da vi nærmede os.

Kørte så langt ud, vi kunne, og fandt en flok Sortænder 15-20 i alt på vandet.

Så sluttede "festen". Dog ikke helt, for efter kaffen med lækker kage til tog jeg til havnen for at fotografere Stellersænder. Krøb ned til havstokken gennem elven i ly af molen for at komme så tæt på som muligt, men det er meget sky fugle. Jagttrykket på dem er sikkert stort. Her sad jeg i ca. halvanden time og fik rimelige billeder i flot lys.

Stormmåger og Hættemåger fløj skrigende forbi mig. Et par Strandskader landede ud for mig i brunalgerne, og et par Gråænder svømmede forbi. Hjem til Krabbefest (rester fra i går) og rigtig god hvidvin fra Østrig (ALLRAM GRÜNER VELTLINER Strasser Hasel Reben).

Alle har nu været i bad og er klar til hjemrejse. Der pakkes og rengøres. En vellykket tur med flot vintervejr går på hæld. Har sagt farvel til værten. Han kom i øvrigt med en lille videosekvens med en fugl, som han ikke kendte. En ung Gravand viste det sig. Lidt beskæmmende for en jæger, der ikke kan identificere en så let genkendelig fugl.

Nye fugle i dag:

Landsvale

Sortand

Fredag den 1. maj

Hjemrejse med start kl. 7:00 fra Vadsø. I Kirkenes efter 170 km ad fin vej kl. 10:00.

3 km før Byluft så vi Vandstær og ved Gandvik Rødstrubet Lom 2. Overskyet det meste af vejen, men i Kirkenes og på flyveturen til Oslo var der blå himmel. Norge lå synlig på hele turen.

Artsliste:

Lom sp

Rødstrubet Lom 2

Storskarv

Topskarv

Fiskehejre

Sangsvane

Grågås

Gravand

Gråand

Ederfugl

Stellersand

Sortand

Havlit

Stor Skallesluger

Toppet Skallesluger

Kongeørn

Havørn

Fjeldvåge

Spurvehøg

Dværgfalk hun

Jagtfalk 3

Strandskade

Sortgrå Ryle

Stor Regnspove

Hættemåge

Stormmåge

Sølvmåge

Svartbag

Ride

Gråmåge 4 Hamningberg, 6 Øya

Lunde

Tejst

Lomvie

Polarlomvie

Alk

Landsvale

Skærpiber

Vandstær

Musvit

Lapmejse

Husskade

Krage

Ravn

Gråspurv
Snespurv
Gråsisken
Grønirisk
Laplandsværting

I alt 48 arter

Albert Steen-Hansen

Stellersand - han Vadsø 30. april